

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
CHRISTINE STIX-HACKL
przedstawiona w dniu 8 czerwca 2004 r.¹

I — Uwagi wstępne

II — Ramy prawne

A — *Prawo wspólnotowe*

1. Postępowanie w sprawie niniejszego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym stanowi jedno z czterech równoległych postępowań² dotyczących wykładni dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych³ (zwanej dalej „dyrektywą”). Przedmiotem tego postępowania, jak i pozostałych, jest ochrona przyznana przez prawo *sui generis* i zakres jego obowiązywania w dziedzinie zakładów sportowych.

2. Artykuł 1 dyrektywy zawiera przepisy dotyczące zakresu obowiązywania dyrektywy. Wyciąg z tego artykułu brzmi:

„1. Niniejsza dyrektywa dotyczy ochrony prawnej bazy danych w każdej formie.

2. Do celów niniejszej dyrektywy »baza danych« oznacza zbiór niezależnych utworów, danych lub innych materiałów [elementów] uporządkowanych w sposób systematyczny lub metodyczny, indywidualnie dostępnych środkami elektronicznymi lub innymi sposobami”.

1 — Język oryginału: niemiecki.

2 — Ponadto trwają postępowania w sprawach C-46/02, C-203/02 i C-338/02, w których w dniu dzisiejszym również przedstawiam opinie (wyroki z dnia 9 listopada 2004 r., Zb.Orz. str. I-10365, I-10415, I-10497).

3 — Dz.U. L 77, str. 20.

3. Rozdział III, zawierający art. 7–11, reguluje prawo *sui generis*. Wyciąg z art. 7 określającego przedmiot ochrony brzmi:

kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania dalszej odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie.

„1. Państwa Członkowskie ustanawiają dla producenta bazy danych, wymagającej jakościowej i/lub ilościowej istotnej inwestycji dla uzyskania, weryfikacji lub prezentacji jej zawartości prawo do ochrony przed pobieraniem danych i/lub wtórnym ich wykorzystaniem w całości lub w istotnej części, co do jakości i/lub ilości.

Wypożyczanie do użytku publicznego nie jest pobieraniem danych lub wtórnym ich wykorzystaniem.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

3. Prawo określone w ust. 1 może być przeniesione, odstąpione lub udzielone na podstawie licencji umownej.

a) »pobieranie danych« oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie;

[...]

b) »wtórne wykorzystanie« oznacza każdą formę publicznego udostępnienia całości lub istotnej części zawartości bazy danych, przez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję on-line lub w innej formie. Pierwsza sprzedaż

5. Niedozwolone jest powtarzające się i systematyczne pobieranie danych i/lub wtórne ich wykorzystanie w nieistotnej części, jeśli czynności te są sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają słuszne interesy producenta bazy danych”.

4. Artykuł 8, regulujący prawa i obowiązki legalnych użytkowników, w ust. 1 przewiduje, co następuje:

„1. Producent bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może stać na przeszkodzie legalnemu użytkownikowi bazy danych do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystywania w nieistotnej części w jakimkolwiek celu, co do jakości i/lub ilości. W przypadku gdy legalny użytkownik jest uprawniony do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania jedynie w części, niniejszy ustęp stosuje się tylko do tej części”.

5. Artykuł 9 stanowi, że Państwa Członkowskie mogą przewidywać wyjątki od prawa sui generis.

6. Artykuł 10, który reguluje okres ochrony, w ust. 3 stanowi:

„Każda istotna zmiana zawartości bazy danych co do jakości lub ilości, w tym każda istotna zmiana wynikająca z nagromadzenia sukcesywnych uzupełnień, usunięć lub poprawek, w wyniku których baza danych może być uznana za istotną nową inwestycję

co do jakości lub ilości, kwalifikuje bazę danych stworzoną w wyniku tej inwestycji do własnego okresu ochrony”.

B — *Prawo krajowe*

7. Transpozycja dyrektywy do prawa greckiego nastąpiła na podstawie ustawy nr 2819/00. Zgodnie z art. 7 ust. B uzasadnienia do tej ustawy „konieczność ochrony baz danych wynika z tego, iż sporządzanie bazy danych wymaga zaangażowania znacznych zasobów ludzkich, środków technicznych i finansowych, podczas gdy takie bazy danych mogą być kopiowane lub można mieć do nich dostęp, ponosząc tylko ułamkową część kosztu potrzebnego do ich niezależnego sporządzenia”. Na podstawie art. 7 ust. E uzasadnienia oprócz prawa własności intelektualnej przynajmniej się producentowi prawo sui generis do baz danych, mające powstrzymać niedozwolone pobieranie danych lub wtórne wykorzystanie istotnej części zawartości bazy danych.

III — **Stan faktyczny i postępowanie przed sądem krajowym**

A — *Część ogólna*

8. Organizatorami zawodowych rozgrywek w piłce nożnej w najwyższych ligach są w Anglii The Football Association Premier League Limited i The Football League

Limited, a w Szkocji — The Scottish Football League. Premier League i Football League (na którą składają się Division One, Division Two i Division Three) łącznie obejmują cztery ligi. Przed każdym sezonem rozgrywek są ustalane terminarze meczów rozgrywanych w ciągu sezonu w każdej lidze. Dane przechowywane są w formie elektronicznej i są one indywidualnie dostępne. Terminarze meczów są przedstawiane między innymi w wydrukowanych broszurach, i to zarówno chronologicznie, jak i dla każdej drużyny grającej w danej lidze. Pary drużyn są podane w formie X przeciwko Y (np. Southampton przeciwko Arsenal). W każdym sezonie rozgrywanych jest ok. 2000 spotkań rozłożonych na 41 tygodni.

9. Organizatorzy angielskich i szkockich rozgrywek w piłce nożnej zlecieli szkockiej spółce Football Fixtures Limited uregulowanie korzystania z terminarzy meczów na podstawie między innymi umów licencyjnych. Z kolei Football Fixtures Limited przeniosła swoje prawa do zarządzania terminarzami i korzystania z nich poza terytorium Wielkiej Brytanii na Fixtures Marketing Limited (zwaną dalej „Fixtures”).

B — Część szczególna

10. Fixtures wszczęła liczne postępowania sądowe przeciwko spółce akcyjnej Organi-

smos Prognostikon Agonon Podosfairou AE (zwaną dalej „OPAP”). Zarzuca OPAP, że bezprawnie i bez zezwolenia spółek angielskich i szkockich, które sporządziły i zestawily odpowiednie terminarze planowanych zawodów w piłce nożnej w Anglii i Szkocji i z nich korzystają, w sposób powtarzający się pobiera istotną liczbę par grających drużyn piłki nożnej i przenosi je na swoje strony internetowe „Pame Stoichima”, „Podosfairo Kathe Mera”, „Chryso Podosfairo” i „Propo”, które rozpowszechnia i udostępnia greckiej publiczności, przez co narusza prawo sui generis spółek reprezentowanych przez Fixtures. Powołując się na pilny charakter sprawy wnoszą one o zarządzenie środków tymczasowych, a konkretnie o wydanie wobec OPAP zakazu naruszania prawa Fixtures do tych terminarzy planowanych zawodów w piłce nożnej w Anglii i Szkocji, pod groźbą grzywny za każde przyszłe działanie wbrew zakazowi, oraz o nakazanie publikacji wyroku w ateńskiej prasie codziennej na koszt pozwanej.

IV — Pytania prejudycjalne

11. Monomeles Protodikeio Athinon zwraca się do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w odpowiedzi na następujące pytania:

„1) Jak należy rozumieć pojęcie bazy danych i jaki jest zakres zastosowania dyrektywy [...], a w szczególności jej art. 7 dotyczącego prawa sui generis?”

- 2) Czy i na jakich warunkach, biorąc pod uwagę zakres zastosowania dyrektywy, terminarze zawodów w piłce nożnej podlegają ochronie jako bazy danych, w odniesieniu do których producentowi przysługuje prawo sui generis?
- 3) W jakiej dokładnie formie dochodzi do naruszenia prawa do bazy danych i czy prawo to jest chronione w przypadku zmiany zawartości bazy danych?*
13. Komisja wskazuje jedynie, że informacje dostarczone przez sąd krajowy nie umożliwiają zastosowania przepisów dyrektywy do konkretnego stanu faktycznego niniejszej sprawy. Komisja nie wyraża jednakże żadnych wątpliwości w przedmiocie dopuszczalności.
14. Według utrwalonego orzecznictwa wyłącznie do sądu krajowego rozpatrującego sprawę, który ma ją rozstrzygnąć, należy, w odniesieniu do konkretnego przypadku, ocena zarówno konieczności wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym do jej rozstrzygnięcia, jak i adekwatności pytań przedłożonych Trybunałowi. Jeżeli więc przedłożone pytania dotyczą wykładni prawa wspólnotowego, co do zasady Trybunał jest zobowiązany do odpowiedzi na nie⁴.

V — W przedmiocie dopuszczalności

12. Zdaniem rządu fińskiego pytania prejudycjalne nie spełniają ustanowionych przez orzecznictwo Trybunału kryteriów dopuszczalności. Brakuje wystarczających związków z krajowym stanem prawnym. Ponadto zamiast na właściwy art. 7 powołano się na art. 3 dyrektywy. Co więcej, informacje w sprawie stanu faktycznego podane zostały jedynie w streszczeniu argumentów Fixtures. Brak jest również opisu OPAP. Wreszcie nie sprecyzowano związku pomiędzy przepisami prawnymi a stanem faktycznym. Informacje są na tyle niewystarczające, że rząd fiński nie może przedstawić szczegółowego stanowiska.

15. Trybunał może odmówić wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie pytania prejudycjalnego sądu krajowego tylko wówczas, gdy wnioskowana wykładnia prawa wspólnotowego ewidentnie nie ma związku z rzeczywistością lub z przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje faktami i podstawą

4 — Wyrok z dnia 22 maja 2003 r. w sprawie C-18/01 Korhonen i in., Rec. str. I-5321, pkt 19, z dnia 22 stycznia 2002 r. w sprawie C-390/99 Canal Satélite Digital, Rec. str. I-607, pkt 18, oraz z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie C-379/98 PreussenElektra, Rec. str. I-2099, pkt 38.

prawną koniecznymi dla użytecznej odpowiedzi na zadane mu pytania⁵.

16. W niniejszym przypadku nie jest oczywiste, czy pytania sądu krajowego spełniają jedną z tych przesłanek. Po pierwsze, nie można przyjąć, iż wykładnia prawa wspólnotowego, o której przedstawienie złożono wnioski, nie ma żadnego związku z rzeczywistością lub przedmiotem postępowania przed sądem krajowym, ponieważ rozstrzygnięcie sprawy przed sądem krajowym zależy między innymi od znaczenia pojęcia „baza danych” zdefiniowanego w art. 1 dyrektywy. Po drugie, sąd krajowy przedstawił Trybunałowi — nawet jeśli w związanej formie — wszystkie informacje, które są mu niezbędne do udzielenia użytecznej odpowiedzi na przedłożone mu pytania.

17. Według utrwalonego orzecznictwa konieczność uzyskania użytecznej dla sądu krajowego wykładni prawa wspólnotowego wymaga, aby sąd określił ramy faktyczne i prawne, w które wpisują się postawione przezeń pytania lub przynajmniej wyjaśnił założenia faktyczne, na jakich są oparte te pytania⁶. W świetle tego, że zastosowanie do konkretnego stanu faktycznego jest zadaniem sądu krajowego, przekazane informacje co do ram faktycznych i prawnych są wystarczające, aby Trybunał był w stanie w użyteczny sposób odpowiedzieć na przed-

stawione pytania. Postanowienie odsyłające zawiera nawet informacje, których nie obejmuje niekwestionowane przez rząd fiński postanowienie odsyłające w równoległej sprawie C-46/02, a mianowicie dotyczące relacji pomiędzy Fixtures a Football Fixtures Limited. Jeśli chodzi o OPAP, informacje o jej działalności są wystarczające.

18. Informacje w postanowieniach odsyłających powinny jednak nie tylko umożliwić Trybunałowi udzielenie użytecznych odpowiedzi, ale także umożliwić rządowi Państw Członkowskich i innym stronom postępowania przedłożenie uwag zgodnie z art. 23 statutu Trybunału. Trybunał powinien mieć na względzie, aby możliwość ta była zagwarantowana, przy czym należy wziąć pod uwagę, iż według powołanego wyżej przepisu zainteresowanym podmiotom doręczą się jedynie postanowienia odsyłające⁷.

19. Z licznych uwag przedłożonych na podstawie art. 23 statutu — zresztą także przez rząd fiński — wynika, iż informacje zawarte w postanowieniu odsyłającym w zupełności pozwoliły im na skuteczne zajęcie stanowiska co do pytań przedstawionych Trybunałowi.

5 — Wyrok z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie C-268/01 Agrargenossenschaft Alkersleben, Rec. str. I-4353, pkt 46 i w wyżej wymienionej w przypisie 4 sprawie C-379/98, pkt 39.

6 — Wyrok z dnia 11 września 2003 r. w sprawie C-207/01 Altair Chimica, Rec. str. I-8875, pkt 24, oraz z dnia 21 września 1999 r. w sprawach połączonych od C-115/97 do C-117/97 Brestjens, Rec. str. I-6025, pkt 38.

7 — Wyrok z dnia 11 września 2003 r. w wyżej wymienionej w przypisie 6 sprawie C-207/01, pkt 25; postanowienie z dnia 30 kwietnia 1998 r. w sprawach połączonych C-128/97 i C-137/97 Testa i Modesti, Rec. str. I-2181, pkt 6, oraz postanowienie z dnia 11 maja 1999 r. w sprawie C-325/98 Anssens, Rec. str. I-2969, pkt 8.

20. Ponadto Trybunał orzekł, że sąd krajowy musi udzielić minimum wyjaśnień co do podstaw wyboru przepisów wspólnotowych, o których wykładnię wnosi, i co do związku, który ustala on pomiędzy tymi przepisami a przepisami krajowymi mającymi zastosowanie do sprawy⁸.

21. Według utrwalonego orzecznictwa Trybunału wystarcza jednakże, aby przedstawiony przez sąd krajowy stan faktyczny uprawdopodobniał, że stan faktyczny postępowania przed tym sądem podlega tym przepisom, o których wykładnię się wnosi. Trybunał może bowiem udzielać sądowi krajowemu wskazówek dotyczących wykładni prawa wspólnotowego, które są użyteczne dla rozstrzygnięcia postępowania przed sądem krajowym. Może on przy tym uznać za stosowne uwzględnienie przepisów prawa wspólnotowego, których sąd krajowy nie wziął pod uwagę przy sporządzaniu swojego pytania⁹.

22. W świetle powyższych rozważań pytania prejudycjalne *Monomeles Protodikeio Athinon* są co do zasady dopuszczalne.

23. W niektórych punktach przedmiotem pytań prejudycjalnych nie jest jednakże wykładnia prawa wspólnotowego, czyli dyrektywy, lecz zastosowanie dyrektywy do konkretnego stanu faktycznego. W odniesieniu do tego aspektu należy podzielić zdanie Komisji, że w ramach wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 234 WE nie jest to zadaniem Trybunału, lecz sądu krajowego, oraz że w niniejszym postępowaniu Trybunał powinien się ograniczyć do wykładni prawa wspólnotowego.

24. Według utrwalonego orzecznictwa Trybunału, w postępowaniu w trybie art. 234 WE, które opiera się na jasnym podziale kompetencji pomiędzy sądami krajowymi a Trybunałem, dla każdej oceny konkretnego stanu faktycznego właściwy jest sąd krajowy¹⁰.

25. Trybunał nie jest więc uprawniony do rozstrzygania w przedmiocie stanu faktycznego postępowania przed sądem krajowym lub do stosowania interpretowanych przezeń przepisów wspólnotowych do krajowych środków lub faktów, ponieważ wyłącznie właściwy jest do tego sąd krajowy. Ocena poszczególnych zdarzeń w odniesieniu do

8 — Wyrok z dnia 21 stycznia 2003 r. w sprawie C-318/00 *Bacardi-Martini i Cellier des Dauphins*, Rec. str. I-905, pkt 44, i postanowienie z dnia 28 czerwca 2000 r. w sprawie C-116/00 *Laguillaumie*, Rec. str. I-4979, pkt 16.

9 — Wyroki z dnia 16 stycznia 2003 r. w sprawie C-439/01 *Cipra i Kvasnicka*, Rec. str. I-745, pkt 22, oraz z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie C-304/00 *Strawson i Gagg & Sons*, Rec. str. I-10737, pkt 57 i 58.

10 — Wyroki z dnia 15 listopada 1979 r. w sprawie 36/79 *Denkavit*, Rec. str. 3439, pkt 12, z dnia 5 października 1999 r. w sprawach połączonych C-175/98 i C-177/98 *Lirussi i Bizzaro*, Rec. str. I-6881, pkt 37, z dnia 22 czerwca 2000 r. w sprawie C-318/98 *Fornasar i in.*, Rec. str. I-4785, pkt 31, oraz z dnia 16 października 2003 r. w sprawie C-421/01 *Traunfellner*, Rec. str. I-11941, pkt 21 i nast.

bazy danych stanowiącej przedmiot niniejszego postępowania wymaga zatem oceny faktów, do której dokonania jest zobowiązany sąd krajowy¹¹. W pozostałym zakresie Trybunał jest właściwy do udzielenia odpowiedzi na pytania prejudycjalne.

VI — W przedmiocie zasadności: ocena

26. Pytania prejudycjalne przedłożone przez sąd krajowy dotyczą wykładni szeregu przepisów dyrektywy, a zasadniczo interpretacji określonych pojęć. Podniesione w nich aspekty należą do różnych dziedzin, należy je więc odpowiednio uszeregować. Niektóre pytania prawne dotyczą przedmiotowego zakresu obowiązywania dyrektywy, natomiast przedmiotem innych są przesłanki przyznania prawa *sui generis* i jego treść.

A — Przedmiotowy zakres obowiązywania: pojęcie „bazy danych” (pytania prejudycjalne pierwsze i drugie)

27. Niektóre strony postępowania w swoich uwagach na piśmie dotyczących pojęcia „bazy danych” w rozumieniu art. 1 ust. 2

dyrektywy odniosły się do kryteriów, które odgrywają rolę dopiero przy określeniu przedmiotu prawa *sui generis*.

28. Wykładnia pojęcia „baza danych” w rozumieniu art. 1 ust. 2 dotyczy jednej z zasadniczych przesłanek stosowania dyrektywy, a więc ogólnie przedmiotowego zakresu jej obowiązywania. Należy od tego odróżnić przedmiotowy zakres obowiązywania prawa *sui generis*, czyli określony w art. 7 dyrektywy „przedmiot ochrony”. Przepis ten wiąże się wprawdzie z prawną definicją „bazy danych”, jednakże w odniesieniu do przedmiotu prawa *sui generis* normuje szereg dodatkowych przesłanek. Oznacza to, że nie wszystkie bazy danych w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy jednocześnie stanowią przedmioty podlegające ochronie w rozumieniu art. 7 dyrektywy.

29. To rozróżnienie znajduje się także w motywach dyrektywy. I tak motyw siedemnasty dotyczy pojęcia bazy danych, a motyw dziewiętnasty przedmiotu prawa *sui generis*. Przytoczone tam przykłady nie są co prawda szczęśliwie dobrane, aby zobrazować różnice znaczeniowe: tak więc zarejestrowanie określonych utworów artystycznych, np. muzycznych, nie stanowi nawet bazy danych, a zestawienie nagrań muzycznych nie należy do przedmiotów objętych ochroną. To ostatnie wynika jednakże z faktu, że w takim przypadku nawet nie istnieje baza danych.

¹¹ — Zobacz wyrok z dnia 4 grudnia 2003 r. w sprawie C-448/01 EVN i Wienstrom, dotychczas nieopublikowany w Zbiorze, pkt 59.

30. Spełnienie cechy „bazy danych” jest więc koniecznym, choć niewystarczającym warunkiem przyznania unormowanego w art. 7 prawa *sui generis*.

31. Pierwszy punkt odniesienia dla wykładni pojęcia „bazy danych” stanowią przepisy prawa międzynarodowego, którym przypada funkcja orientacyjna. W pierwszym rzędzie należy do nich art. 10 ust. 2 Porozumienia dotyczącego Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej (TRIPS)¹², jakkolwiek przepis ten nie zawiera wszystkich kryteriów z art. 1 ust. 2 dyrektywy. Następnie dochodzi do tego art. 2 ust. 5 samej zmienionej konwencji berneńskiej. Natomiast przepisy prawa międzynarodowego nowsze od interpretowanej dyrektywy nie mogą zapewnić stosownego kryterium. Dotyczy to na przykład art. 5 Traktatu Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (WIPO) o prawie autorskim, który został przyjęty dopiero w 1996 r. Jak wynika z genezy dyrektywy, w szczególności z dokumentów Komisji, dyrektywa powinna przede wszystkim odzwierciedlać konwencją berneńską w zmienionym brzmieniu.

32. Wykładnia w świetle wspomnianych przepisów prawa międzynarodowego pojęcia „baza danych” nie prowadzi jednakże do żadnego rezultatu, ponieważ art. 1 ust. 2

dyrektywy zawiera prawną definicję, która — choć niezbyt precyzyjna — wymienia liczne przesłanki. W dalszej kolejności należy bliżej wyjaśnić ich znaczenie. Jednakże trzeba zwrócić uwagę, że Trybunał wprawdzie powinien udzielać sądowi krajowemu wskazówek użytecznych do rozstrzygnięcia sprawy przed tym sądem, jednakże zastosowanie do konkretnego przypadku zinterpretowanych przez Trybunał przepisów prawa wspólnotowego lub odpowiednich krajowych przepisów transponujących pozostaje zadaniem sądu krajowego.

33. Już konstrukcja art. 1 dyrektywy, który zawiera różne przepisy dotyczące baz danych, prowadzi w kierunku szerokiej wykładni. I tak zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywa dotyczy „bazy danych w każdej formie”. Okoliczność, że art. 1 ust. 3 ustanawia jeden wyjątek, mianowicie dla programów komputerowych, także przemawia za szeroką wykładnią pojęcia „baza danych”.

34. Na poparcie szerokiej wykładni można przytoczyć także zamiar ustawodawcy wspólnotowego, jaki znajduje wyraz w genezie dyrektywy¹³.

12 — Dz.U. 1999, L 336, str. 214.

13 — Jens-Lienhard Gaster „Der Rechtsschutz von Datenbanken”, 1999, nr boczny 58 i nast.

35. Dla określenia pojęcia „baza danych” istotne jest jednak spełnienie trzech przesłanek uregulowanych w art. 1 ust. 2.

38. W niniejszym postępowaniu należy raczej zbadać, czy spełniona jest przesłanka niezależności danych lub elementów.

36. Po pierwsze, musi istnieć „zbiór utworów, danych lub innych *niezależnych* materiałów [elementów]” (wyróżnienie pochodzi ode mnie). Nie trzeba przy tym dalej zgłębiać pytania, czy w postępowaniu przed sądem krajowym chodzi o dane czy elementy, ponieważ in concreto chodzi albo o dane rozumiane jako ciągi znaków przeznaczone do przedstawienia stanów faktycznych, tj. elementarnych komunikatów o potencjalnej zawartości informacyjnej¹⁴, albo o elementy stanowiące rozpoznawalne jednostki.

39. To kryterium jest rozumiane w ten sposób, że dane lub elementy nie mogą być powiązane albo przynajmniej mogą być rozdzielone bez utraty zawartości informacyjnej¹⁵, dlatego na przykład dźwięki lub obrazy z filmu nie są objęte zakresem dyrektywy. Możliwa wykładnia idzie w tym kierunku, aby koncentrować się nie tylko na wzajemnej zależności elementów, lecz również na zależności w ramach zbioru¹⁶.

37. Z braku precyzji w dyrektywie nie jest jednak przy tym konieczne, aby chodziło o znaczną ilość danych lub elementów. Odpowiednie żądanie Parlamentu nie zostało wysunięte ani przez Radę, ani przez Komisję. Wymogi natury ilościowej, a mianowicie wymóg „istotnej inwestycji”, przewiduje dopiero regulacja dotycząca prawa ochronnego w art. 7 ust. 1 dyrektywy.

40. Po drugie, dyrektywa obejmuje tylko takie zbiory, które są uporządkowane systematycznie lub metodycznie. W motywie dwudziestym pierwszym wyjaśnia się, iż nie jest konieczne, aby elementy te fizycznie były przechowywane w sposób zorganizowany. Przesłanka ta służy temu, aby wykluczyć nieuporządkowane zasoby danych i objąć jedynie zbiory zorganizowanych danych¹⁷, tj.

14 — Josef Krähn „Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken, unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts”, 2001, str. 7.

15 — Matthias Leistner „The Legal Protection of Telephone Directories Relating to the New Database Maker’s Right” [w:] *International Review of Industrial Property and Copyright Law*, 2000, str. 950 (956).

16 — Simon Chalton „The Copyright and Rights in Databases Regulations 1997: Some Outstanding Issues on Implementation of the Database Directive” [w:] *E.I.P.R.*, 1998, str. 178 (179).

17 — Matthias Leistner „Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht”, 2000, str. 53 i nast.

dane uszeregowane według określonych kryteriów¹⁸. Wystarczy przy tym, że zostanie określona struktura danych, a uporządkowanie powstanie dopiero poprzez zastosowanie odpowiedniego programu wyszukiującego¹⁹, a więc głównie poprzez sortowanie, ewentualnie za pomocą indeksowania. Dotyczy to zarówno statycznych, jak i dynamicznych²⁰ baz danych.

41. Po trzecie, art. 1 ust. 2 dyrektywy wymaga, aby dane były „indywidualnie dostępne środkami elektronicznymi lub innymi sposobami”. Tym samym samo przechowywanie danych nie jest objęte pojęciem „bazy danych” w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy.

42. W rezultacie pojęcie „bazy danych” w art. 1 ust. 2 należy interpretować szeroko. Ograniczenia wynikają jednakże z unormowanych w art. 7 ust. 1 dyrektywy przesłanek przedmiotu ochrony.

18 — Silke von Lewinski [w:] Michel M. Walter (wyd.) „Europäisches Urheberrecht”, 2001, nr boczny 20 do art. 1 dyrektywy w sprawie ochrony prawnej baz danych.

19 — Herman M. H. Speyart „De databank-richtlijn en haar gevolgen voor Nederland” [w:] *Informatierecht/AMI*, 1996, str. 151 (155).

20 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 6 do art. 1.

43. Niektóre rządy reprezentują pogląd, że wybór lub uporządkowanie zawartości bazy danych dotyczącej zawodów sportowych nie stanowi niezależnego utworu intelektualnego. W nawiązaniu do tego należy przypomnieć, że kreatywność nie stanowi cechy bazy danych w rozumieniu art. 1 dyrektywy. To, aby kreatywność stanowiła cechę bazy danych, jest wątpliwe choćby w świetle przedmiotu prawa *sui generis*. Przeciwnie, żądanie by baza danych była własną twórczością intelektualną, jest istotną przesłanką jej ochrony przez prawo autorskie uregulowane w rozdziale II dyrektywy (art. 3 i nast.). Artykuł 7 ust. 4 dyrektywy stanowi, że prawo *sui generis* stosuje się niezależnie od tego, czy określona baza danych lub zawartość bazy danych kwalifikuje się do ochrony na podstawie prawa autorskiego.

44. Przedmiot prawa *sui generis* jest inny niż w przypadku prawa autorskiego. Celem tego nowo utworzonego prawa ochronnego jest, w odróżnieniu od wkład, ochrona wkładu inwestycyjnego²⁰. Tak więc różnica istnieje również w odniesieniu do posiadacza prawa. Mianowicie podczas gdy prawo *sui generis* chroni producenta bazy danych, prawo autorskie — jak już sama nazwa wskazuje — stosuje się do autora.

45. Niektóre rządy w swoich uwagach na piśmie wskazały, że baza danych stanowiąca przedmiot postępowania nie jest systematycznie lub metodycznie uporządkowana, ponieważ pary są tworzone w wyniku losowania. W tej kwestii należy zauważyć, że zawartość bazy danych obejmuje nie tylko dane wynikające z losowania, lecz także dodatkowe wpisy, jak miejsce i czas spotkania.

W konsekwencji chodzi zatem o ochronę uzyskanego produktu, przy czym pośrednio jest chroniony dokonany przy tym nakład, tj. inwestycja²¹.

B — Przedmiot ochrony: przestanki (pytania prejudycjalne pierwsze i drugie)

46. Warunkiem przyznania bazie danych prawa sui generis na podstawie art. 7 dyrektywy jest spełnienie przesłanek unormowanych w tym przepisie. Niniejsze postępowanie dotyczy wykładni niektórych z tych kryteriów.

48. Przesłanki unormowane w art. 7 dyrektywy łączą się z tymi określonymi w art. 1 ust. 2. W rezultacie definicja przedmiotu ochrony jest węższa niż definicja „bazy danych” w rozumieniu art. 1.

47. W tym kontekście należy wskazać na prawniczą dyskusję co do pytania, czy to prawo sui generis powinno służyć ochronie świadczenia, czyli co do zasady działalności producenta bazy danych, czy rezultatowi powstałemu w jej wyniku. W tym aspekcie należy stwierdzić, że dyrektywa chroni bazy danych lub ich zawartość, jednakże nie zawarte tam informacje jako takie.

49. Nowo wprowadzone dyrektywą prawo sui generis odwołuje się do skandynawskiego „Katalogrechte” (katalogu praw) i niemieckiego „geschriftenbeschermmg”. Jednakże to podłoże nie może skłaniać do tego, aby przenosić do dyrektywy pojęcie rozwinięte w odniesieniu do tych prekursorских koncepcji w doktrynie i orzecznictwie. Dyrektywa powinna raczej stanowić kryterium wykładni prawa krajowego, przy czym dotyczy to także tych Państw Członkowskich, w których jeszcze przed wejściem w życie dyrektywy obowiązywały podobne przepisy. Także w tych Państwach Członkowskich wynika konieczność dostosowania przepisów krajowych do założeń dyrektywy.

21 — Malte Grützmaier „Urheber-, Leistungs- und Sui-generis-Schutz von Datenbanken”, 1999, 329; Georgios Koumantos „Les bases de données dans la directive communautaire” [w:] *Revue internationale du droit d'auteur*, 1997, str. 79 (117). Niektórzy autorzy uznają natomiast inwestycje za przedmiot ochrony (tak wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 3 do art. 7 oraz literatura powołana u Grützmaiera na str. 329 w przypisie 14).

1. „Istotna inwestycja”

50. Kluczowe pojęcie przy określeniu przedmiotu prawa *sui generis* stanowi zwrot „istotna inwestycja” w art. 7 ust. 1 dyrektywy. Ta przesłanka materialna jest sprecyzowana w ten sposób, iż istotność ta musi być „ilościowa i/lub jakościowa”. Dyrektywa nie przewiduje jednakże prawnych definicji tej alternatywy. Doktryna wymaga odpowiedniego wyjaśnienia od Trybunału. Żądanie to jest w pełni uzasadnione, ponieważ tylko w ten sposób zapewniona jest autonomiczna i jednolita wykładnia wspólnotowa. Naturalnie nie można zapomnieć, że stosowanie kryteriów wykładni ostatecznie przypada sądom krajowym, co zawiera w sobie ryzyko niejednolitego stosowania.

51. Jak wynika już z konstrukcji art. 7 ust. 1 dyrektywy, pojęcie „istotna inwestycja” należy rozumieć względnie. Według uzasadnienia do wspólnego stanowiska, w którym przepis ten uzyskał swe ostateczne brzmienie, powinny być chronione inwestycje dokonane w celu utworzenia i zestawienia zawartości bazy danych²².

52. Inwestycje mają się zatem odnosić do określonych czynności związanych ze sporządzeniem bazy danych. Artykuł 7 wymienia w związku z tym taksatywnie trzy czynności: uzyskanie, weryfikację i prezentację zawartości bazy danych. Ponieważ cechy te stanowią przedmiot innego pytania prejudycjalnego, ich znaczenie nie zostanie w tym miejscu poddane dokładniejszej analizie.

53. Jakie rodzaje inwestycji mogą być objęte tym pojęciem, wynika z motywu czterdziestego, którego ostatecznie zdanie brzmi: „taka inwestycja może polegać na zaangażowaniu zasobów finansowych i/lub wydatkowaniu czasu, wysiłku i energii”. Według motywu siódmego chodzi o zaangażowanie [inwestycję] znacznych zasobów ludzkich, środków technicznych i finansowych.

54. Ponadto pojęcie „istotny” należy także rozumieć względnie, a mianowicie z jednej strony w odniesieniu do kosztów i amortyzacji²³, a z drugiej strony w związku z zakresem, rodzajem i zawartością bazy danych, jak i dziedziną, do której należy²⁴.

22 — Wspólne stanowisko (WE) nr 20/95 przyjęte przez Radę w dniu 10 lipca 1995 r., pkt 14.

23 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 9 do art. 7.

24 — Wyżej wymieniony w przypisie 21 Koumantos, str. 119.

55. Chronione są więc nie tylko inwestycje, które w bezwzględnym aspekcie mają wysoką wartość²⁵. Kryterium „istotności” nie może jednakże być rozumiane tylko względnie. Jako rodzaj reguły *de minimis* w odniesieniu do inwestycji podlegających ochronie dyrektywa wymaga mianowicie także bezwzględnej dolnej granicy²⁶. Można to wywnioskować z motywu dziesiętnastego, zgodnie z którym inwestycja musi być „dość znaczna”²⁷. Ten próg powinien być jednak wyznaczony na niskim poziomie. Po pierwsze, daje to do zrozumienia motyw pięćdziesiąty piąty²⁸, w którym brak jest bliższego sprecyzowania wysokości. Po drugie, przemawia za tym okoliczność, że dyrektywa powinna prowadzić do harmonizacji różnych systemów. Po trzecie, zbyt wysoka dolna granica osłabiałaby zamierzoną przez dyrektywę funkcję, a mianowicie zachętę do inwestycji.

56. Niektórzy interwenienci w swoich uwagach na piśmie wyszli od tzw. teorii spin-off, według której produkty uboczne nie są objęte prawem ochronnym. Można chronić tylko takie dochody, które służą do amortyzacji inwestycji. Interwenienci ci wskazali, że stanowiąca przedmiot postępowania baza danych była konieczna do organizacji zawodów sportowych, tj. w tym celu została utworzona. Inwestycja służy organizacji

zawodów, a nie — lub nie wyłącznie — sporządzaniu bazy danych. Inwestycja zostałaaby w każdym razie dokonana, także dlatego, że organizacja jest do tego zobowiązana. W przypadku bazy danych chodzi zatem tylko o produkt uboczny na innym rynku.

57. W niniejszym postępowaniu należy zatem wyjaśnić, czy i w jaki sposób teoria spin-off może odgrywać rolę przy wykładni dyrektywy, w szczególności prawa *sui generis*. W świetle podniesionych w tym postępowaniu wątpliwości odnośnie do ochrony baz danych, które są jedynie produktami ubocznymi, wydaje się konieczne odmitologizowanie teorii spin-off. Teorię tę można wyjaśnić, niezależnie od jej źródeł na płaszczyźnie krajowej, poprzez cel dyrektywy wywiedziony z motywów od dziesiątego do dwunastego, a mianowicie zachętę do inwestycji za pomocą polepszenia ich ochrony. Opiera się ona jednak także na myśli, że inwestycje powinny ulegać amortyzacji poprzez dochody z działalności głównej. Teoria spin-off wiąże się również z tym, iż dyrektywa chroni tylko takie inwestycje, które między innymi są konieczne do uzyskania zawartości bazy danych²⁹. Wszystkie te argumenty mają swoją wartość i powinny

25 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 11 do art. 7.

26 — Wyżej wymieniony w przypisie 14 Krähn, str. 138 i nast.; wyżej wymieniony w przypisie 15 Leistner, str. 958.

27 — Gunnar W. G. Karnell „The European Sui Generis Protection of Data Bases” [w:] *Journal of the Copyright Society of the U.S.A.*, 2002, str. 994.

28 — J. van Manen „Substantial investments” [w:] „Allied and in friendship: for Teartse Schaper”, 2002, str. 123 (125).

29 — Zobacz bardziej szczegółowo w tym kontekście P. Bernt Hugenholtz „De spin-off theorie uitgesponnen” [w:] *Tijdschrift voor auteurs-, media- & informatierecht*, 2002, str. 161 i nast.

być uwzględnione przy wykładni dyrektywy. Jednakże nie może to prowadzić do wykluczenia wszelkich skutków „spin-off” jedynie w oparciu o teorię. Rozstrzygające dla wykładni dyrektywy są i pozostają jej przepisy.

58. Przy rozwiązywaniu problemu prawnego stanowiącego przedmiot postępowania należy wyjść od pytania, czy przyznanie ochrony bazy danych zależy od zamiaru producenta, czy od celu bazy danych, jeśli są one różne. W związku z tym można byłoby poprzestać na wskazówce, że dyrektywa ani w art. 1, ani w art. 7 nie odnosi się do celu bazy danych. Gdyby ustawodawca wspólnotowy zamierzał unormować taką przesłankę, z pewnością uczyniłby to. Zarówno art. 1, jak i art. 7 wskazują bowiem, że ustawodawca wspólnotowy był całkowicie przygotowany do określenia szeregu przesłanek. Nic nie może tu zmienić powołany przez niektóre strony motyw czterdziesty drugi. Po pierwsze dlatego, że dotyczy on zasięgu prawa *sui generis*, a po drugie dlatego, że chodzi także o to, aby inwestycja nie doznała szkody.

59. Jednakże również z innych motywów dyrektywy, które dotyczą inwestycji i które podkreślają jej znaczenie, jak z motywu dwunastego, dziewiętnastego i czter-

dziestego, nie wynika żadna wskazówka, aby ochrona bazy danych zależała od jej celu.

60. W praktyce mogą się zdarzyć producenci, którzy poprzez bazę danych dążą do wielu celów. Może się przy tym zdarzyć, że dokonywanych w tym przypadku inwestycji nie można przyporządkować jednemu określone mu celowi bądź nie można ich rozdzielić. W takiej sytuacji kryterium celu bazy danych nie dostarczyłoby żadnego jednoznacznego rozwiązania. Inwestycja albo byłaby chroniona niezależnie od innego celu, albo w ogóle nie podlegałaby ochronie z powodu tego innego celu. Kryterium celu wydaje się zatem albo niemożliwe do zastosowania, albo niezgodne z celem dyrektywy. Wykluczenie ochrony baz danych służących wielu celom byłoby bowiem sprzeczne z celem zachęcania do inwestycji. Inwestycje w wielofunkcyjne bazy danych zostałyby tym samym ogromnie utrudnione.

61. Baza danych będąca przedmiotem postępowania przed sądem krajowym jest przykładem tego, że sporządzenie bazy danych następuje także w celu organizacji terminarzy meczów. Każdorazowe sporządzanie własnej bazy danych dla każdego celu — możliwie prawie identycznej — byłoby

sprzeczne z podstawowymi zasadami ekonomicznymi i nie może podlegać dyrektywie.

inwestycje dla „uzyskania”, „weryfikacji” lub „prezentacji” zawartości bazy danych.

62. W celu ustalenia, czy w okolicznościach postępowania przed sądem krajowym miała miejsce istotna inwestycja, należy zastosować wyżej przywołane kryteria do konkretnego stanu faktycznego. Według podziału kompetencji w postępowaniu o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 234 WE należy to do sądu krajowego. W ramach oceny inwestycji w bazę danych należy w każdym razie wziąć pod uwagę okoliczności podlegające uwzględnieniu przy ustalaniu terminarza meczów, jak np. atrakcyjność meczu dla widzów, interesy bukmacherów, wykorzystanie handlowe przez kluby, inne zdarzenia na miejscu w planowanym terminie, odpowiednie rozłożenie geograficzne meczów oraz zapobieganie zakłóceniom porządku publicznego. Wreszcie do oceny należy włączyć także liczbę meczów. Ciężar udowodnienia tego, jakie inwestycje zostały dokonane, spoczywa na tym, kto powołuje się na prawo *sui generis*.

64. Należy wyjść od celu prawa *sui generis*, a mianowicie ochrony producenta bazy danych. Można przy tym uznać sporządzenie za ogólne pojęcie obejmujące³⁰ uzyskanie, weryfikację i prezentację.

65. Postępowanie przed sądem krajowym dotyczy szeroko diskutowanego problemu prawniczego, a mianowicie czy — a w danym wypadku pod jakimi warunkami — i w jakim zakresie dyrektywa chroni nie tylko istniejące dane, ale także dane nowo utworzone przez producenta. Gdyby uzyskanie dotyczyło jedynie istniejących danych, również ochrona inwestycji obejmowałaby tylko uzyskanie takich danych. Przyjmując zatem za podstawę to rozumienie uzyskania, ochrona bazy danych w postępowaniu przed sądem krajowym zależy od tego, czy uzyskano istniejące dane.

2. „Uzyskanie” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy

63. W niniejszej sprawie sporne jest, czy ma miejsce uzyskanie w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. Przepis ten chroni bowiem tylko

66. Jednakże wychodząc od ogólnego pojęcia sporządzenia, czyli zaopatrzenia bazy danych

30 — Giovanni Guglielmetti „La tutela delle banche dati con diritto *sui generis* nella direttiva 96/9/CE” [w:] *Contratto e impresa. Europa*, 1997, str. 177 (184).

w zawartość³¹, mogą być objęte zarówno istniejące, jak i nowo utworzone dane³².

67. Wyjaśnienie mogłoby przynieść porównanie użyte w art. 7 ust. 1 pojęcia „uzyskanie” z czynnościami, o których mowa w motywie trzydziestym dziewiątym dyrektywy. Zaraz na wstępie należy jednak zwrócić uwagę, że poszczególne wersje językowe różnią się między sobą.

68. Jeśli chodzi o pojęcie „Beschaffung” („uzyskanie”) użyte w niemieckiej wersji art. 7 ust. 1, może ono dotyczyć jedynie istniejących danych, ponieważ można uzyskać jedynie coś już istniejącego. Z tego punktu widzenia „Beschaffung” jest przeciwieństwem „Erschaffung” („utworzenie”). Do tego samego wniosku dochodzi się przy wykładni wersji portugalskiej, francuskiej, hiszpańskiej i angielskiej, które wszystkie bez wyjątku opierają się na łacińskim „obtenere”, tj. otrzymywać. Również wersje fińska i duńska zalecają wąską wykładnię. Wybrana przez niektóre strony postępowania szeroka wykładnia wersji niemieckiej i angielskiej oparta jest zatem na błędzie.

69. Dalszych wskazówek dla właściwej wykładni „uzyskania” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy mógłby dostarczyć jej motyw trzydziesty dziewiąty, który stanowi motyw wprowadzający dla przedmiotu prawa sui generis. W odniesieniu do chronionych inwestycji motyw ten wymienia tylko dwa rodzaje czynności, tj. „uzyskanie” i „zgromadzenie” zawartości. Jednakże również tutaj pojawiają się problemy z powodu różnic pomiędzy poszczególnymi wersjami językowymi. W większości wersji dla określenia pierwszej czynności zostało użyte to samo pojęcie co w art. 7 ust. 1. Ponadto użyte wyrażenia wprawdzie nie zawsze opisują tę samą czynność, jednakże co do istoty dotyczą wyszukiwania i gromadzenia zawartości bazy danych.

70. Wersje językowe, które w motywie trzydziestym dziewiątym stosują dwa pojęcia różne od tych z art. 7 ust. 1 dyrektywy, należy interpretować w ten sposób, iż obie wymienione czynności należy uważać za formy podrzędne uzyskania w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. Oczywiście nasuwa się wówczas pytanie, dlaczego motyw trzydziesty dziewiąty bardziej szczegółowo opisuje jedynie uzyskanie, ale już nie weryfikację czy przedstawienie. Te dwa ostatnie pojęcia pojawiają się dopiero w motywie czterdziestym.

31 — Andrea Etienne Calame „Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften”, 2002, str. 115, przypis 554.

32 — Wyżej wymieniony w przypisie 22 Grützmacher, str. 330 i nast.; wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 152.

71. Wersje językowe, które w motywie trzydziestym dziewiątym stosują to samo pojęcie, co w art. 7 ust. 1 dyrektywy, trzeba natomiast interpretować w ten sposób, że pojęcie „uzyskania” w motywie trzydziestym dziewiątym należy rozumieć w węższym zakresie, z kolei pojęcie użyte w art. 7 ust. 1 dyrektywy należy rozumieć w szerokim zakresie, tj. jako obejmujące także inną czynność wymienioną w motywie trzydziestym dziewiątym.

72. Wszystkie wersje językowe dopuszczają zatem wykładnię, zgodnie z którą „uzyskanie” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy nie obejmuje wprawdzie czystego pozyskiwania danych, tj. generowania danych³³, czyli nie dotyczy fazy przygotowawczej³⁴, jednakże gdy tworzenie danych zbiega się z ich gromadzeniem i porządkowaniem, ma zastosowanie ochrona na mocy dyrektywy.

73. W tym kontekście należy przypomnieć, że nie można podzielać teorii spin-off. Tym samym przy uzyskiwaniu zawartości bazy danych także cel nie może odgrywać żadnej roli³⁵. Oznacza to jednakże, iż ochrona możliwa jest także wówczas, gdy uzyskanie nastąpiło najpierw dla czynności innej niż

sporządzenie odpowiedniej bazy danych. Dyrektywa chroni bowiem uzyskanie danych także wówczas, gdy uzyskanie to nastąpiło nie w odniesieniu do bazy danych³⁶. Przemawia to również za tym, aby włączyć w zakres ochrony zewnętrzną bazę danych, która wywodzi się z wewnętrznej bazy danych.

74. W świetle rozwiniętej powyżej wykładni pojęcia „uzyskania” zadaniem sądu krajowego będzie ocena czynności Fixtures. W pierwszym rzędzie chodzi przy tym o zakwalifikowanie danych i ich opracowanie, od ich uzyskania do włączenia do bazy danych stanowiącej przedmiot postępowania. Trzeba będzie ocenić, jak zakwalifikować ustalanie terminarzy meczów, tj. zasadniczo gromadzenie nazw drużyn i powiązanie par z miejscem i datą poszczególnych meczów. Za tym, że w niniejszym postępowaniu chodzi o istniejące dane, przemawia fakt, iż terminarz meczów przedstawia wynik rozmowy z wieloma uczestnikami, w szczególności z policją, klubami i fanklubami. Również z faktu, iż, jak stwierdziły poszczególne strony, dane zostały utworzone w innym celu niż sporządzenie bazy danych, można wywnioskować, że chodzi o istniejące dane.

33 — Wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 152.

34 — Wyżej wymieniony w przypisie 30 Guglielmetti, str. 184; wyżej wymieniony w przypisie 27 Karnell, str. 993.

35 — W przedmiocie reprezentowanych stanowisk zob. wyżej wymieniony w przypisie 29 Hugenholtz, str. 161 (164, przypis 19).

36 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 5 do art. 7.

75. Jednakże nawet gdyby zakwalifikować czynności stanowiące przedmiot postępowania jako tworzenie nowych danych, mogłyby mieć miejsce „uzyskanie” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. Byłoby tak wówczas, gdyby tworzenie danych następowało jednocześnie z ich przetwarzaniem i było z nim nierozdzielne.

3. „Weryfikacja” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy

76. Korzystanie z bazy danych dla przeprowadzania zawodów i ich gospodarczego wykorzystania wymaga bieżącej weryfikacji zawartości rozważanej bazy danych. Z akt wynika, że baza danych jest na bieżąco kontrolowana pod względem jej prawdziwości. Jeżeli taka kontrola wykaże konieczność zmian, podejmowane są niezbędne korekty.

77. Nie szkodzi, że niektóre z tych korekt nie stanowią weryfikacji zawartości bazy danych. Aby istniał przedmiot objęty prawem sui generis, jest jedynie konieczne, aby niektóre z podjętych czynności były zakwalifikowane jako weryfikacja w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy, a istotne inwestycje dotyczyły przynajmniej także części czynności objętych art. 7.

4. „Przedstawienie” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy

78. Przedmiot prawa sui generis obok „uzyskania” i „weryfikacji” zawartości bazy danych stanowi także jej „przedstawienie”. Należy do tego nie tylko prezentacja bazy danych użytkownikowi, czyli format zewnętrzny, ale również format koncepcyjny, jak strukturyzacja zawartości. Lepszemu sortowaniu danych służą ogólnie system indeksowania i teaurus. Jak wynika z motywu dwudziestego, z ochrony dyrektywy mogą korzystać również takie elementy dotyczące przeszukiwania baz danych³⁷.

C — Treść prawa ochronnego

79. Należy najpierw wspomnieć, że celem wprowadzenia prawa sui generis, ściśle rzecz biorąc, nie była harmonizacja prawa, lecz świadome utworzenie nowego prawa³⁸. Wykracza ono poza dotychczasowe prawa do rozpowszechniania i kopiowania.

³⁷ — Wyżej wymieniony w przypisie 31 Calame, str. 116.

³⁸ — Wyżej wymienione w przypisie 22 wspólne stanowisko (WE) nr 20/95, pkt 14.

Powinno być ono uwzględnione także przy wykładni zakazanych czynności. Zgodnie z powyższym prawne definicje w art. 7 ust. 2 dyrektywy zyskują szczególne znaczenie.

przysługuje prawo do ochrony. Czynnościami, wobec których przysługuje prawo do ochrony, a więc zakazanymi, są po pierwsze pobieranie, a po drugie wtórne wykorzystanie. Prawne definicje pojęć „pobieranie” i „wtórne wykorzystanie” znajdują się w art. 7 ust. 2 dyrektywy.

80. Artykuł 7 dyrektywy na pierwszy rzut oka zawiera dwie grupy przepisów zakazujących, lub, z punktu widzenia podmiotu uprawnionego, tj. producenta bazy danych, dwie różne kategorie praw. Podczas gdy ust. 1 normuje prawo do ochrony w odniesieniu do istotnej części bazy danych, ust. 5 zakazuje określonych czynności w stosunku do nieistotnych części bazy danych. Wychodząc od relacji istniejącej pomiędzy istotnym a nieistotnym, ust. 5 można jednak rozumieć także jako wyjątek od wyjątku wynikającego z ust. 1³⁹. Ustęp 5 powinien wykluczać obojętnie zakazu unormowanego w ust. 1⁴⁰, a zatem może też zostać zakwalifikowany jako klauzula ochronna⁴¹.

82. Zakaz unormowany w art. 7 ust. 1 nie obowiązuje jednak w sposób nieograniczony, lecz zakłada, że zakazanym działaniem objęta jest całość lub istotna część zawartości bazy danych.

83. Wychodząc od rozstrzygającego dla zastosowania art. 7 ust. 1 i ust. 5 kryterium „istotnej” lub „nieistotnej” części należy zatem w dalszej kolejności przeanalizować obie cechy. W związku z tym należy zbadać czynności zakazane na podstawie ust. 1 i ust. 5.

81. Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy normuje prawo producenta do ochrony przed określonymi czynnościami. Z tego wynika jednocześnie zakaz tych czynności, wobec których

1. Istotne lub nieistotne części bazy danych (pytania prejudycjalne pierwsze i drugie)

a) Uwagi ogólne

39 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 Gaster, nr boczny 492.

40 — Oliver Hornung „Die EU-Datenbank-Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht”, 1998, str. 116 i nast.; wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 180; wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 16 do art. 7.

41 — Wyżej wymienione w przypisie 22 wspólne stanowisko (WE) nr 20/95, pkt 14.

84. W toku postępowania podniesiono, że art. 7 ust. 1 dyrektywy zakazuje tylko takich

czynności, które prowadzą do tego, że dane są zarówno systematycznie, jak i metodycznie uporządkowane i indywidualnie dostępne, jak w pierwotnej bazie danych.

85. Argument ten należy rozumieć w taki sposób, że stanowi on przesłankę zastosowania prawa *sui generis*. Czy taka przesłanka faktycznie istnieje, należy stwierdzić na podstawie przepisów o przedmiocie prawa ochronnego, w szczególności na bazie zawartych w art. 7 ust. 2 prawnych definicji czynności zakazanych zgodnie z art. 7 ust. 1.

86. Ani art. 7 ust. 1, ani art. 7 ust. 5 dyrektywy wyraźnie nie regulują powyższej przesłanki ani też nie zawierają do niej odniesienia. Z okoliczności, że „uporządkowanie systematyczne lub metodyczne” jest wyraźnie wspomniane w art. 1 ust. 2, jednakże brak go całkowicie w art. 7, można wysnuć przeciwny wniosek, iż ustawodawca wspólnotowy właśnie nie chciał uczynić tego kryterium przesłanką stosowania art. 7.

87. Ponadto również cel dyrektywy przemawia przeciwko temu dodatkowemu kryterium.

88. Ochrona unormowana w art. 7 zostałaby bowiem podważona przez takie dodatkowe kryterium, ponieważ zakaz uregulowany w tym przepisie mógłby być omijany poprzez prostą modyfikację części bazy danych.

89. To, iż dyrektywa zamierza jednak zakazać także nowego zestawienia zawartości bazy danych, ukazuje motyw trzydziesty ósmy, w którym znajduje się wskazówka co do tego ryzyka i niedostateczności ochrony na podstawie prawa autorskiego.

90. Dyrektywa służy właśnie utworzeniu nowego prawa ochronnego i nie można temu przeciwstawić motywu czterdziestego szóstego, który dotyczy innego aspektu.

91. Nawet motyw czterdziesty piąty, według którego ochrona prawa autorskiego nie może być rozszerzona na same fakty lub dane, nie przemawia za dodatkowym kryterium. Nie oznacza to oczywiście, że ochrona rozciąga się także na same dane czy nawet na pojedyncze dane. Przedmiotem ochrony jest i pozostaje baza danych.

92. W rezultacie należy zatem stwierdzić, że systematyczne lub metodyczne przedstawie-

nie takie samo jak w pierwotnej bazie danych nie stanowi kryterium oceny zgodności z prawem czynności podjętych w stosunku do bazy danych. Nie jest więc słuszne twierdzenie, że dyrektywa nie chroni danych, które zostały zestawione po modyfikacji lub innym ustrukturyzowaniu.

być istotna również wtedy, gdy nie jest wprawdzie istotna w aspekcie ilościowym, lecz jakościowym. Tym samym należy odrzucić tezę, według której zawsze musi istnieć również minimalny wymiar ilościowy.

b) Pojęcie „istotna część zawartości bazy danych” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy

95. Alternatywę ilościową należy rozumieć w ten sposób, iż trzeba ustalić wielkość części bazy danych, której dotyczy zakazana czynność. Powstaje przy tym pytanie, czy wskazany jest względny, czy bezwzględny sposób oceny. Oznacza to, że należy w tym względzie dokonać albo porównania właściwej ilości z całością zawartości bazy danych⁴², albo też oceniać właściwą część jako taką.

93. Celem tego pytania prejudycjalnego jest uzyskanie wykładni pojęcia „istotna część zawartości bazy danych” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. W odróżnieniu od innych kluczowych pojęć dyrektywy brak jest tu prawnej definicji. Została ona usunięta w trakcie procedury legislacyjnej, a ściślej na etapie wspólnego stanowiska Rady.

96. Należy przy tym zauważyć, że podejście względne tendencyjnie działa na niekorzyść producentów dużych baz danych⁴³, ponieważ właściwa część staje się coraz mniej istotna wraz ze wzrostem wielkości całości. W takim przypadku ocena jakościowa dokonana uzupełniająco może oferować rekompensatę wówczas, gdy względnie niewielką właściwą część można jednak uważać za istotną pod względem jakościowym. Równie dobrze możliwe byłoby połączenie obu ilościowych sposobów oceny. Zgodnie z powyższym także względnie mała część mogłaby zostać zakwalifikowana jako istotna z powodu jej wielkości bezwzględnej.

94. Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy przewiduje dwie możliwości. Jak już wynika z brzmienia, istotność może mieć dwa źródła, ilościowe lub jakościowe. Tę konstrukcję wybraną przez ustawodawcę wspólnotowego należy interpretować w ten sposób, że część może

42 — Zobacz m.in. wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 15 do art. 7.

43 — Wyżej wymieniony w przypisie 21 Grützmacher, str. 340.

97. Ponadto powstaje pytanie, czy ocena ilościowa może być połączona z jakościową. Oczywiście wchodzi to w grę tylko dla tych przypadków, w których w ogóle możliwa jest ocena pod względem jakościowym. W takim przypadku nic nie przemawia przeciwko temu, by oceniać właściwe części według obydwu metod.

98. W ramach oceny jakościowej w każdym razie odgrywa rolę wartość techniczna lub ekonomiczna⁴⁴. Tym samym może być objęta także część, która wprawdzie nie ma dużej objętości, ale pod względem wartości jest istotna. Jako przykład wartości list z dziedziny sportu wymienia się ich kompletność i dokładność.

99. Ekonomiczną wartość właściwej części oblicza się z reguły według braku popytu na rynku⁴⁵, który powstaje w wyniku tego, iż właściwa część jest pobierana lub wtórnie wykorzystywana nie na warunkach rynkowych, lecz w inny sposób. Ocena właściwej części i jej wartości ekonomicznej może być dokonana także z punktu widzenia działającego, tj. w świetle tego, co zaoszczędził podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący.

44 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 Gaster, nr boczny 495; wyżej wymieniony w przypisie 21 Grützmacher, str. 340; wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 15 do art. 7.

45 — Wyżej wymieniony w przypisie 14 Krähn, str. 162.

100. Wychodząc od zamierzonego przez art. 7 dyrektywy celu ochrony inwestycji przy ocenie istotności należy też zawsze brać pod uwagę inwestycje dokonane przez producenta⁴⁶. Jak wynika z motywu czterdziestego drugiego, zakaz pobierania i wtórnego wykorzystania służy zapobieganiu powstawania szkody dla inwestycji⁴⁷.

101. Punktami odniesienia dla ustalenia wartości właściwej części bazy danych mogą więc być także inwestycje, w szczególności koszty uzyskania⁴⁸.

102. Jeśli chodzi o próg istotności, również w dyrektywie nie ma odpowiedniej prawnej definicji. Według zgodnego poglądu doktryny, ustawodawca wspólnotowy świadomie pozostawił rozgraniczenie orzecznictwu⁴⁹.

46 — Zobacz wyżej wymieniony w przypisie 30 Guglielmetti, str. 186; wyżej wymieniony w przypisie 14 Krähn, str. 161; wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 172.

47 — Według jednego z poglądów wystarczy w tym przypadku abstrakcyjna możliwość wyrządzenia szkody, zob. wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 173; zob. wyżej wymieniony w przypisie 19 Speyart, str. 171 (174).

48 — Carine Doutrelepon, „Le nouveau droit exclusif du producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/9/CE du 11 Mars 1996: un droit sur l'information?” [w:] *Mélanges en hommage à Michel Waelbroeck*, 1999, str. 903 (913).

49 — Wyżej wymieniony w przypisie 48 Doutrelepon, str. 913; wyżej wymieniony w przypisie 13 Gaster, nr boczny 496; wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 171; wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 15 do art. 7.

103. Istotności nie można jednak uzależnić od tego, czy nastąpiła znaczna szkoda⁵⁰. Stosowna wskazówka w jednym z motywów, tj. na końcu motywu czterdziestego drugiego, nie może mianowicie być wystarczająca dla wyznaczenia progu ochrony tak wysoko. Poza tym wątpliwe jest, czy „znaczna szkoda” w ogóle może być przyjęta jako kryterium dla definicji istotności, ponieważ motyw czterdziesty drugi możnaby również rozumieć w ten sposób, iż „znaczna szkoda” należy uważać za dodatkową przesłankę w takim przypadku, w którym chodzi o istotną część, tj. kiedy istotność jest już stwierdzona. Nawet wspomniany w motywie ósmym skutek działania, a mianowicie „poważne gospodarcze i techniczne konsekwencje” nie może uzasadniać zbyt surowej oceny w odniesieniu do wyrządzenia szkody. Oba motywy służą raczej podkreśleniu ekonomicznej konieczności ochrony baz danych.

105. Wykładni skierowanej na cel prawa sui generis odpowiada zatem jedynie porównanie na podłożu czasowym tym samym dla właściwej części i dla całości. Porównanie takie może nastąpić albo na podstawie tygodniowej albo na podstawie sezonu rozgrywek. Jeśli dotyczy to więcej niż połowy meczów, w każdym razie można określić właściwą część jako istotną. Jednakże może też wystarczyć udział mniejszy niż połowa liczony od łącznej ilości wszystkich meczów, jeżeli udział w niektórych kategoriach meczów, na przykład Premier League, jest wyższy.

106. W przypadku oceny wartości bezwzględnych należałoby tak długo kumulować właściwe części, aż zostanie przekroczony próg istotności właściwych części. Można więc ustalić moment, od którego można mówić o tym, że chodzi o istotne części.

104. W odniesieniu do oceny właściwych części bazy danych bezsporne jest, że czynności odbywają się co tydzień. Powstaje więc pytanie, czy w przypadku względnego sposobu oceny należy porównywać właściwe części z całością bazy danych, czy z całością z odpowiedniego tygodnia. Wreszcie możliwa byłaby kumulacja wszystkich właściwych części z każdego tygodnia w ramach całego sezonu rozgrywek i dopiero porównanie uzyskanej w ten sposób sumy z całością bazy danych.

2. Zakazy dotyczące istotnej części zawartości bazy danych (pytania prejudycjalne drugie i pierwsza część trzeciego)

50 — Tak jednakże wyżej wymieniony w przypisie 27 Karnell, str. 1000; wyżej wymieniony w przypisie 14 Krähn, str.163.

107. Z ustanowionego w art. 7 ust. 1 dyrektywy prawa producenta do ochrony przed

określonymi czynnościami można wywieść zakaz tych czynności, a mianowicie pobierania i wtórnego wykorzystania. W szeregu motywów⁵¹ czynności te są więc określane jako „nieuprawnione”.

sługuje ochrona na podstawie ust. 1, muszą dotyczyć istotnych części zawartości bazy danych, ustawodawca wspólnotowy stawia tym czynnościom mniejsze wymagania niż czynnościom określonym w ramach ust. 5, który dotyczy nieistotnych części.

108. W dalszej kolejności chodzi o wykładnię pojęć „pobieranie” i „wtórne wykorzystanie”. W tym zakresie należy dokonać wykładni odpowiednich prawnych definicji art. 7 ust. 2 dyrektywy. Przy tym również tutaj należy przypomnieć o celu dyrektywy, jakim jest wprowadzenie prawa ochronnego nowego rodzaju. Trzeba wziąć to pod uwagę jako kryterium orientacyjne przy wykładni obu pojęć.

109. Obydwu zakazanych czynności dotyczy to, że nie chodzi o cel lub zamiar użytkownika zawartości bazy danych. Nie jest więc także decydujące, czy korzystanie następuje w celach czysto komercyjnych. Rozstrzygające pozostają jedynie cechy wymienione w obu prawnych definicjach.

110. Obydwu zakazanych czynności dotyczy również to, że w odróżnieniu od uregulowań art. 7 ust. 5 oznaczają one nie tylko powtarzające się i systematyczne czynności. Ponieważ czynności, przeciwko którym przy-

111. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę na błąd w strukturze dyrektywy⁵². Ponieważ także prawna definicja z art. 7 ust. 2 dotyczy całości lub istotnej części, niepotrzebnie powtarza tę już w ust. 1 unormowaną przesłankę. Unormowana w art. 7 ust. 2 prawna definicja w połączeniu z art. 7 ust. 5 prowadzi nawet do sprzeczności. Ustęp 5 zakazuje bowiem pobierania i wtórnego wykorzystania nieistotnych części. Interpretując więc pobieranie i wtórne wykorzystanie na podstawie prawnej definicji z art. 7 ust. 2 można byłoby dojść do osobliwego wniosku, że art. 7 ust. 5 zakazuje określonych czynności w odniesieniu do nieistotnych części tylko wówczas, jeżeli czynności te dotyczą całości lub istotnych części.

112. Strony wskazały także na aspekt konkurencji. Aspekt ten należy rozpatrywać w świetle tego, że ostateczna wersja dyrektywy nie zawiera pierwotnie planowanej przez Komisję regulacji dotyczącej udzielania licencji przymusowych.

51 — Zobacz np. motyw ósmy, czterdziesty pierwszy, czterdziesty drugi, czterdziesty piąty i czterdziesty szósty.

52 — Zobacz wyżej wymieniony w przypisie 21 Koumantos, str. 121.

113. Przeciwnicy daleko sięgającej ochrony producenta bazy danych obawiają się, że przy takiej ochronie powstałoby ryzyko tworzenia monopoli, w szczególności w przypadku dotychczas swobodnie dostępnych danych: w ten sposób producent dysponujący pozycją dominującą na rynku mógłby jej nadużywać. W tym kontekście należy wspomnieć, że dyrektywa nie wyklucza stosowania reguł konkurencji prawa pierwotnego i wtórnego. Sprzeczne z konkurencją zachowanie producenta bazy danych nadal podlega tym regułom. Wynika to zarówno z motywu czterdziestego siódmego, jak i z art. 16 ust. 3 dyrektywy, zgodnie z którym Komisja sprawdza, czy stosowanie prawa *sui generis* prowadzi do nadużycia pozycji dominującej lub do innego naruszenia.

ustanowienia krajowych i wspólnotowych instrumentów prawa konkurencji w konkretnym przypadku.

116. Jeśli chodzi o ochronę danych tworzących zawartość bazy danych, której nie zna użytkownik danych, należy wskazać, iż dyrektywa zakazuje jedynie określonych czynności, mianowicie pobierania i wtórnego wykorzystania.

117. Podczas gdy unormowany w dyrektywie zakaz pobierania zakłada znajomość bazy danych, nie musi tak być w przypadku wtórnego wykorzystania. Do tej problematyki należy więc powrócić w kontekście wtórnego wykorzystania.

114. W niniejszym postępowaniu padło także pytanie o prawne zakwalifikowanie swobodnie dostępnych danych. W tej kwestii właśnie rządy interweniujące w niniejszym postępowaniu reprezentują stanowisko, że dane publiczne nie są chronione dyrektywą.

a) Pojęcie „pobierania” w rozumieniu art. 7 dyrektywy

115. W tym kontekście należy po pierwsze podkreślić, że ochrona obejmuje jedynie zawartość bazy danych, a nie zawartość danych. Niebezpieczeństwem, że ochrona rozszerzy się także na informacje zawarte w bazie danych, można przeciwdziałać po pierwsze w ten sposób, by dokonywać, jak proponuję, odpowiednio wąskiej wykładni dyrektywy. Po drugie, istnieje obowiązek

118. Pojęcie „pobierania” w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy należy interpretować na podstawie prawnej definicji zawartej w art. 7 ust. 2 lit. a).

119. Pierwszym elementem jest przeniesienie zawartości bazy danych na inny nośnik

danych, przy czym może ono być stałe lub czasowe. Ze zwrotu „w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie” można wywnioskować, że ustawodawca wspólnotowy przyjął szerokie znaczenie za podstawę pojęcia „pobieranie”.

120. Objęte jest zatem nie tylko przeniesienie na nośnik danych tego samego typu⁵³, lecz także innego typu⁵⁴. Także samo drukowanie wchodzi w ten sposób w zakres pojęcia „pobieranie”.

121. Ponadto „pobieranie” nie może oczywiście być rozumiane w ten sposób, iż aby miał miejsce zakaz, pobrane części nie powinny się już znajdować w bazie danych. „Pobierania” nie można jednak interpretować tak szeroko, aby było nim objęte również przeniesienie pośrednie. Wymagane jest raczej bezpośrednie przeniesienie na inny nośnik danych. W odróżnieniu od „wtórnego korzystania” nie chodzi tu jednak o jakikolwiek aspekt upublicznienia. Wystarczy także przeniesienie prywatne.

122. Jeśli chodzi o drugi element, mianowicie właściwy przedmiot bazy danych („cała

lub istotna część”), można odwołać się do argumentów w przedmiocie istotności.

123. Zadaniem sądu krajowego jest zastosowanie wyżej określonych kryteriów do konkretnego stanu faktycznego zawisłej przed nim sprawy.

b) Pojęcie „wtórnego wykorzystania” w rozumieniu art. 7 dyrektywy

124. Z prawnej definicji art. 7 ust. 2 lit. b) dyrektywy wynika, że wtórne wykorzystanie dotyczy publicznego udostępnienia.

125. Poprzez świadome użycie pojęcia „wtórne wykorzystanie” zamiast „wtórne użycie” ustawodawca wspólnotowy zamierzał wyjaśnić, że powinna być zagwarantowana ochrona także przeciwko działaniom użytkowników niekomercyjnych.

126. Środki „wtórnego wykorzystania” wymienione w prawnej definicji, jak „roz-

53 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 19 do art. 7.

54 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 Gaster, nr boczny 512.

powszechnianie kopii”, „najem” i „transmisja on-line” należy rozumieć tylko jako przykładowe wyliczenie, jak wynika z dopowiedzenia „w innej formie”.

127. Pojęcie „udostępnienia” należy w razie wątpliwości interpretować szeroko⁵⁵, jak daje do zrozumienia dopowiedzenie „każda forma” w art. 7 ust. 2 lit. b). Same pomysły⁵⁶ lub szukanie informacji jako takie przy użyciu bazy danych⁵⁷ nie są natomiast objęte.

128. Niektóre strony twierdzą, że dane były publicznie znane. Kwestia, czy tak jest, dotyczy oceny konkretnego stanu faktycznego, która należy do sądu krajowego.

129. Jednakże nawet gdyby sąd krajowy doszedł do wniosku, że chodzi o dane publicznie znane, nie wyklucza to jeszcze, aby części bazy danych zawierające dane publicznie znane mimo to korzystały z ochrony.

130. W art. 7 ust. 2 lit. b) dyrektywy znajduje się bowiem także regulacja dotycząca wyczerpania prawa ochronnego. Ma ono miejsce tylko pod określonymi warunkami. Jeden z nich brzmi „pierwsza sprzedaż kopii”. Można z tego wywnioskować, że wyczerpanie może nastąpić jedynie w przypadku takich ucieleśnionych przedmiotów. Jeżeli wtórne wykorzystanie następuje w inny sposób niż poprzez kopię, wyczerpanie nie ma miejsca. W odniesieniu do transmisji on-line jest to także wyraźnie stwierdzone w motywie czterdziestym trzecim. Prawo sui generis obowiązuje zatem nie tylko w przypadku pierwszego „publicznego udostępnienia”.

131. Ponieważ dyrektywa nie powołuje się na liczbę transakcji dokonanych po pierwszym „publicznym udostępnieniu”, liczba ta nie może odgrywać żadnej roli. Jeżeli zatem chodzi o istotną część zawartości bazy danych, jest ona chroniona również wówczas, gdy została uzyskana z niezależnego źródła, jak w postaci drukowanej lub Internetu, a nie z samej bazy danych. W odróżnieniu od pobierania „wtórne wykorzystanie” obejmuje bowiem także pośrednie sposoby uzyskania zawartości bazy danych. Pojęcie „transmisji” należy zatem interpretować szeroko⁵⁸.

55 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 27 do art. 7.

56 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 31 do art. 7.

57 — Wyżej wymieniony w przypisie 21 Grützmacher, str. 336.

58 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 38 do art. 7.

132. Zadaniem sądu krajowego będzie zastosowanie wymienionych kryteriów do konkretnego stanu faktycznego sprawy przed nim zawisłej.

przepis w ten sposób, że nie jest konieczne, aby każda pojedyncza czynność wywierała jeden z dwóch skutków, lecz aby łączny rezultat czynności cechował się jednym z dwóch zakazanych skutków⁵⁹. Celem art. 7 ust. 5 dyrektywy, jak i również ust. 1, jest ochrona amortyzacji.

3. Zakazy dotyczące nieistotnych części zawartości bazy danych (pytanie prejudycjalne drugie i pierwsza część trzeciego)

133. Jak już wyjaśniono, art. 7 ust. 5 dyrektywy określa zakaz pobierania lub wtórnego wykorzystania nieistotnych części zawartości bazy danych. Przepis ten różni się więc od art. 7 ust. 1 po pierwsze tym, że zakazane jest nie każde pobieranie lub wtórne wykorzystanie, lecz tylko kwalifikowane. Warunkiem są „powtarzające się i systematyczne” czynności. Po drugie zakaz na podstawie ust. 5 różni się od zakazu na podstawie ust. 1 w odniesieniu do przedmiotu. Zakaz ten obowiązuje już w przypadku nieistotnych części. Po trzecie, dla równowagi dla wymogu mniej rygorystycznego co do właściwej części w porównaniu do ust. 1, ust. 5 stanowi, że zakazane czynności mają określony skutek. W tym przypadku ust. 5 przewiduje dwie możliwości: albo zakazana czynność jest sprzeczna z normalnym korzystaniem z bazy danych, albo w sposób nieuzasadniony narusza słuszne interesy producenta bazy danych.

135. Wykładnia art. 7 nasuwa jednakże ogólnie problem w tym zakresie, że niemiecka wersja ostatecznego brzmienia dyrektywy w odróżnieniu od wspólnego stanowiska jest sformułowana nieco łagodniej. Według niej wystarczy, aby czynność „prowadziła” („hinausläuft”) do jednego z przewidzianych skutków, a nie stanowiła takowy („gleichkommt”). Inne wersje językowe są sformułowane bardziej bezpośrednio i co do zasady wskazują, że pobieranie lub wtórne wykorzystanie jest sprzeczne z normalnym korzystaniem lub w sposób nieuzasadniony narusza słuszne interesy bądź wskazują na sprzeczne lub naruszające czynności.

136. W tym kontekście należy omówić pokrewne przepisy prawa międzynarodowego. Oba skutki przewidziane w art. 7 ust. 5 dyrektywy powielają art. 9 ust. 2 zmienionej konwencji berneńskiej, a miano-

134. W odniesieniu do związku pomiędzy czynnością a skutkiem należy rozumieć ten

⁵⁹ — Wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 181; wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 18 do art. 7, przypis 225.

wicie dwa pierwsze elementy unormowanego tam trzystopniowego testu. Nie oznacza to jednak jeszcze, że należy również tak samo interpretować oba przepisy.

137. Po pierwsze art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej służy innemu celowi. Regulacja ta zastrzega dla stron umowy uprawnienie do odstąpienia od ścisłych przepisów ochronnych przy zachowaniu warunków trzystopniowego testu. Taką konstrukcję, tj. możliwość dopuszczenia wyjątków przez Państwa Członkowskie, przewiduje dyrektywa na przykład w art. 9.

138. Po drugie, art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej różni się tym, że „sprzeczności z normalnym korzystaniem” i „nieuzasadnionego naruszania” nie formułuje jako alternatywy, lecz normuje jako dwie z trzech kumulatywnych przesłanek⁶⁰.

139. Inne przepisy prawa międzynarodowego porównywalne z art. 7 ust. 5 dyrektywy znajdują się w art. 13 porozumienia TRIPS i kilku porozumieniach WIPO. Tych ostatnich jednakże, jako przepisów wydanych

później niż dyrektywa, nie należy brać pod uwagę.

140. Jeśli chodzi o wykładnię art. 13 porozumienia TRIPS, obowiązują podobne zastrzeżenia, jak w odniesieniu do zmienionej konwencji berneńskiej. Bowiern także art. 13, tak jak art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej, reguluje ograniczenia i odstęstwa od praw wyłącznych wprowadzane przez Państwa Członkowskie. Jednakże w odróżnieniu od art. 9 zmienionej konwencji berneńskiej oba skutki, czyli „sprzeczność z normalnym korzystaniem” i „nieuzasadnione naruszanie” są jak w dyrektywie sformułowane jako alternatywne.

141. Te rozważania wskazują, że wykładnia wyżej wymienionych przepisów prawa międzynarodowego nie może być przeniesiona na art. 7 ust. 5 dyrektywy.

142. Wspólną cechą zakazanych przez dyrektywę czynności pobierania i wtórnego wykorzystania, jak i unormowanych tam skutków takich czynności stanowi to, że skutek czynności nie może być decydujący. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy nie może być interpretowany w ten sposób z braku przepisów ukierunkowanych na cel. Gdyby ustawodawca wspólnotowy zamierzał uwzględnić

60 — Sam Ricketson „The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886–1986”, 1987, str. 482.

cel, mógłby w art. 7 dyrektywy zawrzeć takie sformułowanie, jak np. w art. 9 lit. b) dyrektywy.

ale nie systematyczne pobieranie nieistotnej części bazy danych nie jest zatem objęte dyrektywą.

a) „Powtarzające się i systematyczne pobieranie i/lub wtórne wykorzystanie”

143. Przesłanka „powtarzającego się i systematycznego” działania ma zapobiegać podważaniu prawa ochronnego poprzez sukcesywne czynności, które zawsze dotyczą tylko nieistotnej części⁶¹.

145. Powtarzająca się i systematyczna czynność ma miejsce wówczas, gdy następuje w regularnych odstępach czasu, na przykład tygodniowych lub miesięcznych. Im odstęp czasowy jest mniejszy, a część, której każdorazowo dotyczy czynność, bardziej nieznaczna, tym częściej czynność musi być dokonywana, aby część, której ona łącznie dotyczy, spełniała jedną z dwóch przesłanek unormowanych w art. 7 ust. 5 dyrektywy.

144. Nie jest jednak jasne, czy art. 7 ust. 5 dyrektywy przewiduje w ten sposób dwie przesłanki alternatywne, czy kumulatywne. Wykładnia powinna przede wszystkim odnosić się do brzmienia przepisu. W ten sposób nie można jednak osiągnąć jednoznacznego rezultatu. I tak niektóre wersje językowe łączą obie przesłanki poprzez „i”⁶², natomiast inne poprzez „lub”⁶³. Większość wersji językowych, jak i cel dyrektywy wskazują jednakże, że obie cechy należy rozumieć jako przesłanki kumulatywne⁶⁴. Powtarzające się,

b) Pojęcie „normalnego korzystania” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy

146. Pojęcie „normalnego korzystania” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy należy interpretować w świetle celu tej klauzuli ochronnej. Wynika to w szczególności z preambuły do dyrektywy. W motywie czterdziestym drugim jako podstawę zapobiegania określonym czynnościom przytacza się unikanie szkodenia inwestycjom. W motywie czterdziestym ósmym jako cel ochrony zapewnionej przez dyrektywę wyraźnie wymienia się: „zabezpieczenie [zapewnienie] wynagrodzenia producenta bazy danych”.

61 — Wyżej wymieniony w przypisie 13 Gaster, nr boczny 558.

62 — Większość wersji romańskich, wersja niemiecka, angielska i grecka.

63 — Wersja hiszpańska, szwedzka i fińska.

64 — Wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 181; wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 17 do art. 7.

147. W ten sposób wskazuje się na szeroką wykładnię pojęcia „normalnego korzystania”. Tak więc wyrażenie „są sprzeczne z [...] korzystaniem” można rozumieć nie tylko w aspekcie technicznym w ten sposób, że objęty jest wyłącznie wpływ na techniczną użyteczność właściwej bazy danych. Artykuł 7 ust. 5 ma raczej na względzie także czysto ekonomiczny wpływ na producenta bazy danych. Chodzi o ochronę istniejącego w normalnych okolicznościach wykorzystania gospodarczego⁶⁵.

148. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy znajduje więc zastosowanie nie tylko w odniesieniu do czynności prowadzących do rozbudowy produktu konkurencyjnego, który wówczas stoi na przeszkodzie korzystaniu z bazy danych przez producenta⁶⁶.

149. W sporadycznych przypadkach art. 7 ust. 5 może więc obejmować korzystanie na rynkach potencjalnych, tj. dotychczas niewykorzystywanych przez producenta bazy danych. Zgodnie z tym jest na przykład wystarczające, aby podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący zaoszczędził sobie uiszczania opłat licencyjnych producentowi bazy danych. Dopuszczenie takich czynności stworzyłoby bowiem zachętę ku temu, aby również inne podmioty pobierały zawartość bazy danych lub ją wtórnie wykorzystywały,

nie uiszczając opłat licencyjnych⁶⁷. Gdyby więc istniała możliwość bezpłatnego korzystania z bazy danych, miałyby to istotny wpływ na wartość licencji. Konsekwencją byłoby zmniejszenie przychodów.

150. Regulacja nie jest też ograniczona do tego przypadku, gdzie producent bazy danych chciałby korzystać z jej zawartości w ten sam sposób, jak podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący. Równie niewielką rolę odgrywa to, że producent bazy danych na mocy prawnego zakazu nie mógłby korzystać z jej zawartości tak jak podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący.

151. Wreszcie wyrażenia „są sprzeczne z [...] korzystaniem” nie można interpretować tak wąsko, że byłyby zakazane jedynie całkowite zapobieganie korzystaniu. Jak wynika z brzmienia wszystkich innych niż niemiecka wersja językowych, zakaz obowiązuje już w przypadku konfliktów z korzystaniem, tj. nawet przy negatywnych skutkach mniejszych rozmiarów. Na tym poziomie znajduje się także próg, od którego może być uznana powodująca zakaz szkoda dla producenta bazy danych.

65 — Jest to również zgodne z wykładnią art. 13 porozumienia TRIPS dokonaną przez panel WTO (WT/DS160/R z dnia 27 lipca 2000 r., 6.183).

66 — Wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 181.

67 — Zobacz WT/DS160/R z dnia 27 lipca 2000 r., 6.186.

152. Jak podkreślają niektóre strony, zadaniem sądu krajowego będzie ocena konkretnych czynności i ich wpływu na stanowiącą przedmiot postępowania bazę danych na podstawie kryteriów określonych powyżej.

i obejmuje także interesy, przy czym objęte są „słuszne”, tj. uprawnione, a nie tylko prawne interesy.

c) Pojęcie „nieuzasadnionego naruszenia” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy

153. W celu dokonania wykładni pojęcia „nieuzasadnionego naruszenia” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy należy najpierw przypomnieć, że już w ramach zmienionej konwencji berneńskiej dyskutowano, czy takie nieokreślone pojęcie prawne jest w ogóle użyteczne. Ponadto dla dokonania wykładni pojęcia „nieuzasadnionego naruszenia” rozstrzygające jest odwołanie się do różnic w stosunku do „normalnego korzystania”.

154. W odniesieniu do zakresu ochrony sporny przepis stawia mniejsze wymagania pojęciu „nieuzasadnionego naruszenia” niż pojęciu „normalnego korzystania” z tego względu, że w tym pierwszym przypadku są chronione „słuszne interesy”. Ochrona wykracza w ten sposób poza sytuacje prawne

155. Dla równowagi art. 7 ust. 5 ustala surowsze wymagania w odniesieniu do skutków niedozwolonej czynności. Wymagane jest nie jakiegokolwiek, lecz „nieuzasadnione naruszenie”. Kwalifikacja „nieuzasadnionego” nie może być jednak zbyt rygorystycznie interpretowana. W przeciwnym wypadku ustawodawca wspólnotowy także w tym miejscu odwołałby się do szkody lub nawet znacznej szkody po stronie producenta.

156. W świetle wersji językowych innych niż niemiecka interpretuje się to w tym sensie, że czynności muszą w określonym stopniu szkodzić interesom producenta. Dyrektywa powołuje się przy tym, jak i w innych miejscach, na szkodę po stronie producenta. To, że ochrona jego praw narusza gospodarcze interesy innych, postępowanie przed sądem krajowym ukazuje aż nadto wyraźnie. Nie oznacza to jednak, że przy wykładni art. 7 ust. 5 dyrektywy można w ten sposób przypisać decydujący wpływ skutkom prawa sui generis dla interesów innych osób bądź, z powodu potencjalnych skutków dla przychodów podatkowych, ewentualnemu „szkodzeniu” danemu Państwu Członkowskiemu.

Dyrektywa powinna zapobiegać szkodom dla producentów baz danych. Ten cel, w odróżnieniu od innych skutków, znajduje też ewidentnie wyraz w dyrektywie.

159. Również w tym kontekście należy wspomnieć, że zadaniem sądu krajowego jest ustalenie konkretnych czynności i zbadanie, czy należy je uważać za „nieuzasadnione naruszenie” słusznym interesów producenta bazy danych stanowiącej przedmiot postępowania.

157. Źródło interesów w rozumieniu art. 7 ust. 5 stanowią inwestycje producenta i ich amortyzacja. Tym samym także tutaj ekonomiczna wartość zawartości bazy danych staje się wyjściowym punktem oceny. W centrum znajdują się skutki dla rzeczywistych lub spodziewanych przychodów producenta bazy danych⁶⁸.

D — Zmiana zawartości bazy danych i okres ochrony (trzecie pytanie prejudycjalne część druga)

158. W odniesieniu do zakresu ochrony można wyjść od pojęcia „normalnego korzystania”. Jeżeli interpretuje się to pojęcie na tyle wąsko, że nie obejmuje ono ochrony potencjalnych rynków, np. wykorzystania w nowy sposób zawartości bazy danych⁶⁹, to jednak należy zakwalifikować wkroczenie na potencjalne rynki przynajmniej jako naruszenie słusznym interesów. Czy naruszenie to jest nieuzasadnione, będzie zależało od okoliczności konkretnego przypadku. To, czy podmiot pobierający lub wtórnie wykorzystujący jest konkurentem producenta bazy danych, nie może jednak być w tym wypadku decydujące.

160. W niniejszym postępowaniu chodzi o pytanie, jak jest chronione prawo dotyczące bazy danych w przypadku zmiany zawartości bazy danych.

161. Według art. 10 ust. 3 dyrektywy zmiany bazy danych — pod pewnymi warunkami — uzasadniają jej własny okres ochrony. W dalszej kolejności należy omówić jedną z przesłanek, mianowicie kryterium „istotnej zmiany zawartości bazy danych”, i wynikające z tego skutki. W niniejszym

68 — Zobacz WT/DS160/R z dnia 27 lipca 2000 r., 6.229.

69 — Wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 182.

postępowaniu należy zbadać tę problematykę w świetle „powtarzającego się i systematycznego pobierania i/lub wtórnego wykorzystania” w rozumieniu art. 7 ust. 5 dyrektywy.

162. W istocie to pytanie prejudycjalne dotyczy przedmiotu przedłużonego okresu ochrony. W związku z tym należy wyjaśnić, czy istotne zmiany prowadzą do powstania nowej bazy danych. Jeżeli dojdzie się do wniosku, iż obok dawnej, nadal istniejącej bazy danych, powstaje nowa baza danych, rozstrzygające jest to, której bazy danych dotyczą zakazane czynności.

163. W odniesieniu do różnych argumentów należy przy tym również omówić pytanie, czy art. 10 ust. 3 należy interpretować w ten sposób, że reguluje on jedynie okres ochrony, a nie przedmiot ochrony.

164. Z brzmienia art. 10 ust. 3, według którego istotna zmiana w pewnych warunkach kwalifikuje „bazę danych stworzoną w wyniku tej inwestycji do własnego okresu ochrony”, można wnioskować, że ustawo-

dawca wspólnotowy wyszedł z założenia, iż taka zmiana prowadzi do powstania odrębnej bazy danych. Ten wniosek potwierdzają inne wersje językowe.

165. Przeciwno temu nie można też wywieść wykładni systemowej. Wprawdzie tytuł art. 10 brzmi „Okres ochrony”, jednakże nie oznacza to jeszcze, że artykuł ten zawiera wyłącznie regulację dotyczącą przedziału czasowego, a nie także przedmiotu, do którego się on odnosi.

166. Za przyjęciem pod pewnymi warunkami istnienia nowej bazy danych w przypadku istotnej zmiany przemawia wreszcie pogląd reprezentowany przez Wspólnotę w ramach WIPO⁷⁰.

167. Jest oczywiste, że unormowany w art. 10 ust. 3 nowy początek okresu ochrony może się odnosić tylko do określonego przedmiotu. Z genezy tego przepisu wynika, że rezultat powstały wskutek nowej inwestycji powinien podlegać ochronie⁷¹. Ograniczenie przedmiotu ochrony do

70 — Standing Committee on Copyright and Related Rights (19 maja 1998 r.), SCCR/1/INF/2.

71 — Wyżej wymienione w przypisie 22 wspólne stanowisko (WE) nr 20/95, pkt 14.

nowego wyniku odpowiada także celowi określenia nowego okresu ochronnego⁷².

wersja każdorazowo aktualna, czyli całość bazy danych, staje się przedmiotem ochrony⁷³.

168. W tym miejscu należy przypomnieć, że baza danych stanowiąca przedmiot postępowania jest tzw. dynamiczną bazą danych, tj. bazą danych aktualizowaną na bieżąco. Należy przy tym zwrócić uwagę, że nie tylko skreślenia i uzupełnienia, lecz według motywu pięćdziesiątego piątego także weryfikacje należy uważać za zmianę w rozumieniu art. 10 ust. 3.

171. Za tą wykładnią przemawia także geneza dyrektywy. I tak art. 9 pierwotnego projektu⁷⁴ przewidywał wprawdzie przedłużenie okresu ochrony bazy danych, jednakże w uzasadnieniu do tej propozycji Komisja wyraźnie wymienia przypadek nowego „wydania” bazy danych⁷⁵. Odpowiednie wyjaśnienie zostało wówczas dokonane w zmienionym projekcie⁷⁶. W prawnej definicji w art. 12 ust. 2 lit. b) został wyraźnie uregulowany typowy dla dynamicznych baz danych przypadek nagromadzenia sukcesywnych drobnych zmian.

169. Dla dynamicznych baz danych typowe jest to, że istnieje zawsze tylko jedna baza danych, mianowicie ta każdorazowo najbardziej aktualna. Pierwotne wersje „znikają”. Powstaje jednak pytanie, czego dotyczy nowy okres ochrony, tzn. co jest przedmiotem ochrony, właśnie tym nowym.

172. W ten sposób rozumując art. 10 ust. 3 dyrektywy przewiduje więc „rolling” („toczące się”) prawo sui generis.

170. Należy przy tym wyjść od celu zmian, mianowicie aktualizacji bazy danych. Oznacza to, że całość bazy danych stanowi przedmiot nowej inwestycji. Tym samym

73 — Simon Chalton „The Effect of the E.C. Database Directive on United Kingdom Copyright Law in Relation to Databases: A Comparison of Features” [w:] *E.I.P.R.* 1997, str. 278 (284); wyżej wymieniony w przypisie 40 Hornung, str. 173 i nast.; wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 209; zob. St. Beutler „The Protection of multimedia products under international law” [w:] *UFITA*, 1997, 5 (24); wyżej wymieniony w przypisie 30 Guglielmetti, str. 192; wyżej wymieniony w przypisie 19 Speyart, str. 171 (173).

74 — COM(1992) 24 wersja ostateczna.

75 — Uzasadnienie do propozycji COM(1992) 24, nr 9.2.

76 — COM(1993) 464 wersja ostateczna.

72 — Wyżej wymieniona w przypisie 18 von Lewinski, nr boczny 5 do art. 10.

173. Wreszcie rozwiązanie proponowane tutaj przeze mnie dla dynamicznych baz danych odpowiada także zasadzie, według której chroniony jest zawsze tylko rezultat, tj. nowa, a już nie dawna baza danych. Różnica w odniesieniu do statycznych baz danych polega jedynie na tym, że w przypadku dynamicznych baz danych dawna baza danych przestaje istnieć, ponieważ stale jest przekształcana w nową.

174. To, iż w przypadku dynamicznych baz danych nowemu okresowi ochrony podlega cała baza danych, a nie tylko same zmiany, niezależnie od wymienionego już celu i przedmiotu nowej inwestycji, można ponadto uzasadnić tym, że tylko jednolita ocena bazy danych jako takiej jest możliwa do przeprowadzenia.

175. Za jednolitą oceną przemawia ponadto cel ochrony inwestycji i zachęty do inwestycji. W przypadku dynamicznych baz danych cele te mogą być osiągnięte tylko w ten sposób, że objęte ochroną są także aktualizacje⁷⁷. W przeciwnym razie inwestycje

w dynamiczne bazy danych byłyby traktowane niekorzystnie.

176. Zadaniem sądu krajowego pozostaje ocena konkretnych zmian bazy danych w postępowaniu przed nim zawisłym. W ramach tego badania sąd krajowy musi wziąć pod uwagę, że także nieistotne zmiany od określonego nagromadzenia należy kwalifikować jako istotne zmiany. Jak wynika z motywu pięćdziesiątego czwartego dyrektywy, ciężar dowodu, że spełnione są przesłanki z art. 10 ust. 3, spoczywa na producencie nowej bazy danych.

177. Sąd krajowy musi także ocenić, od jakiego momentu został przekroczony próg istotności. W związku z tym należy zbadać, czy nowa inwestycja jest istotna. W kontekście oceny istotności należy wyjść od wymogów określonych w art. 7 dyrektywy. Należy więc także uwzględnić odpowiednie przesłanki odnoszące się do inwestycji. Obowiązuje to niezależnie od okoliczności, że w art. 10 ust. 3 dyrektywy wyraźnie jest mowa o „nowej inwestycji”, natomiast art. 7 dotyczy pierwszych inwestycji⁷⁸.

77 — Wyżej wymieniony w przypisie 21 Grützmacher, str. 390 i nast.

78 — Szczegółowo w tej kwestii zob. wyżej wymieniony w przypisie 17 Leistner, str. 207 i nast.

VII — Wnioski

178. Proponuję, aby na pytania prejudycjalne Trybunał odpowiedział w następujący sposób:

1. Pojęcie „baza danych” w art. 1 dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych należy interpretować w ten sposób, że może ono obejmować także terminarze zawodów w piłce nożnej.
2. Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że przedmiotem ochrony może być także baza danych z terminarzami zawodów w piłce nożnej, jeżeli dla uzyskania, weryfikacji lub prezentacji jej zawartości konieczna jest istotna z punktu widzenia ilościowego lub jakościowego inwestycja. Producentowi takiej bazy danych przyznaje się prawo do ochrony przed pobieraniem danych lub wtórnym wykorzystaniem całości lub istotnej z punktu widzenia ilościowego lub jakościowego części zawartości tej bazy danych.
3. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy zakazuje powtarzającego się i systematycznego pobierania danych lub wtórnego ich wykorzystania w nieistotnej części zawartości bazy danych, jeśli czynności te są sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają słuszne interesy producenta bazy danych.

Artykuł 7 w związku z art. 10 ust. 3 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że pobieranie lub wtórne wykorzystanie jest zakazane także w odniesieniu do bazy danych, której zawartość została istotnie zmieniona z punktu widzenia ilościowego lub jakościowego i która w rezultacie stanowi wynik nowej inwestycji istotnej pod względem jakościowym lub ilościowym.